

Scénář k rozhlasové reportáži - Gymnázium Jiřího Gutha-Jarkovského

Paní Evelina Mérová, rozená Landová, se narodila do šťastné židovské rodiny. Dětství si prožila na Letné v krásném čtyřpokojovém bytě a chodila do dívčí školy U Studánky.

Všechno to začalo roku 1939 příchodem Němců do Prahy. Pro tzv. "nižší rasu" byly ustanoveny nejrůznější zákazy.

"Například nesmělo se po 8. hodině večerní ven, každá židovská rodina směla obývat jenom jednu místnost, takže jsme museli pryč z našeho bytu. No a hlavně, že děti nesměly do školy."

V červenci 1942, kdy dosáhla dvanácti let, byla i s rodinou transportována do Terezína.

"Byly organizovány dětské domovy. Do dětských domovů se šlo dobrovolně, ale děti chtěly."

Evelina se také rozhodla do jednoho jít, a to do dětského domova označeného L410. Tam bydlela na pokoji 28, s dalšími třiceti dívkami stejného věku.

"Naše vychovatelky, také bývalé učitelky, chtěly, abysme se vyvíjely, abysme se něco naučily, abysme se měly rádi, abysme se nehádaly, abysme byly čisté."

V prosinci 1943 byla s rodiči převezena do koncentračního tábora v Osvětimi, kde byli šest měsíců.

"Když přijely transporty do Osvětimi, tam hned byla selekce. Práceschopní šli do práce a nepracovní - děti, nemocní, starý šli do plynových komor. Náš transport nebyl selektován, nevím proč, to se neví dosud."

V roce 1944 byly i s maminkou označeny za práceschopné a převezeny do tábora Stutthof kopat zákopy.

“A to jsme měli kopat jako lopatou a rýčem a my jsme už byli tenkrát dost, bych řekla, vysílený a nemocný, zase jsme neměli oblečení. A bylo to nejdřív v Německu, v německé vesnici, jmenovala Dörbeck a pak nás převezli do polské vesnice, která se jmenovala Gutau, teď se jmenuje Gutovo.”

Její maminka zemřela na vyčerpání v Gutau ještě před evakuací tábora v lednu 1945.

“Když začala ta evakuace tak šli jenom ti, kdo mohli chodit a já jsem chodit nemohla, protože jsem měla omrzlé nohy a zůstala jsem v tom táboře a docela náhodou mě tam nenašli.”

Díky svým omrzlinám byla i se čtyřmi dalšími zraněnými ženami nalezena rudou armádou.

“A za několik dnů přišel mladý rudoarmejec, on byl, bych řekla, inteligentní a zavolal lékaře z armády, který přišel a nás, jak mohl, ošetřil.”

Všechny ženy byly převezeny do sanitního vlaku, který je odvezl na východ do ruské nemocnice. Ve vlaku se seznámily s hlavním lékařem Mérem, který se o ně velice zajímal.

“A pak řekl, že jako když jsem jako zůstala sama a tak že si mě vezme do Leningradu a já jsem řekla: “Já chci domů, já chci do Prahy.” Načež on řekl: “Ale v Praze už nemáš žádnéj domov.” A jelikož cesta byla dlouhá, tak mě přemluvil a já jsem přišla do jeho rodiny v Leningradu už v roce 1945.”

I přesto, že neuměla rusky, úspěšně vystudovala germanistiku a šťastně si založila rodinu. Československo poprvé navštívila v roce 1960 jako turistka. Na trvalo však přijela až v devadesátých letech, poté co ovdověla a děti jí vyrostly.